

טיים-ליין של 5000 שנה: "חזיונות" של שי עיד אלוני

יום רביעי 18 במאי 2011 08:00 מאת: הילה שקולניק-ברנר, עכבר העיר

בתערוכתו "חזיונות" מוליך שי עיד אלוני את הצופה בין דמויות פולחניות, פסלים ואובייקטים מתרבות הצריכה, אבל אלה הם השינויים שהוא עשה לחלל גלריה ברוורמן שבאמת מרימים את התערוכה

מזכרת ממקום רחוק.
"חזיונות" (צילום: גלריה ברוורמן)

בהתחלה ישנה מבוכה – רגע, לא טעיתי בכתובת? אחר כך הפתעה – איך הוא הצליח לשנות כך את מבנה הגלריה? בהמשך, חוויה – למראה הדמיון, היצירתיות, כושר ההמצאה, היכולת הטכנית המרשימה, המורכבות וההומור העולים מן התערוכה. ולבסוף סיפוק – לא יצאתי סתם מהבית ביום שישי בצהריים. אז אם נסכם, התערוכה של [שי עיד אלוני](#) מספקת לצופים חוויה מגוונת של אמנות הנעה בין משעשעת למפתיעה, מתוכננת היטב ומבוצעת בקפידה.

[גלריה ברוורמן](#) - כל הפרטים

התערוכה של אלוני נקראת "חזיונות", ואכן יש משהו מהקונספט של חזיון תעתיקים המאפיין אותה. הבנאלי והמוכר נראה במבט שני חדשני וזר, המובן מאליו הופך למפתיע, וקונטראסטיות בסיסיות נדמות כמוטעות.

במיצב site-specific, שיצר אלוני לגלריה, הוא משבש את האוריינטציה ואת מבנה החלל ומשנה את תנועת הקהל בתוכו. הוא מעמיד אובייקטים, פרגודים, קירות מאולתרים ומחסומים, כולם עשויים מחומרים שונים, והם ניצבים כך שהם שולטים על מסלול ההליכה של הצופים. הצופה משוטט ברחבי הגלריה, שלאט לאט מקבלת תחושה של החצנת מרחב פנימי המורכב מאוסף של זיכרונות ואסוציאציות שהוא מוזמן להלך ביניהם ולהשליך עליהם מעולמו. התנועה היא במסלול פחות או יותר מוכתב בין אובייקטים מבניים ופיסוליים. פתחים ומעברים, חלונות וחרכים - אלה מזמנים הצצה אך מאפשרים לצופים גם להתעלם מהם; אלוני מכונן אותם ברחבי התערוכה אך מאפשר להם גם סוג של בחירה, מה שלא מונע תחושה של דיסאוריינטציה מסיימת.

אפילו אמא של גלריה ברוורמן לא תזהה אותה

הדיסאוריינטציה מועצמת במפגש עם הדימויים שיצר אלוני, המאכלסים את החלל במקומות שונים. הדימויים הללו, רובם פסלים המורכבים מחלקים שונים, שא-פרוירית אינם קשורים זה לזה, יוצרים עולם הנע מאפל למלא הומור של דמויות פולחניות, מיתיות או לקוחות מתרבות הצריכה. אלוני מכנה זאת "טיים ליין של 5,000 שנה לכל סוג של סמל, עשייה תרבותית, טקסית וצרכנית". כך נראות דמויות העשויות מפרגמנטים - מבודהה, מאריה ומאנגה ועד גרדי השחקים הגבוהים בעולם.

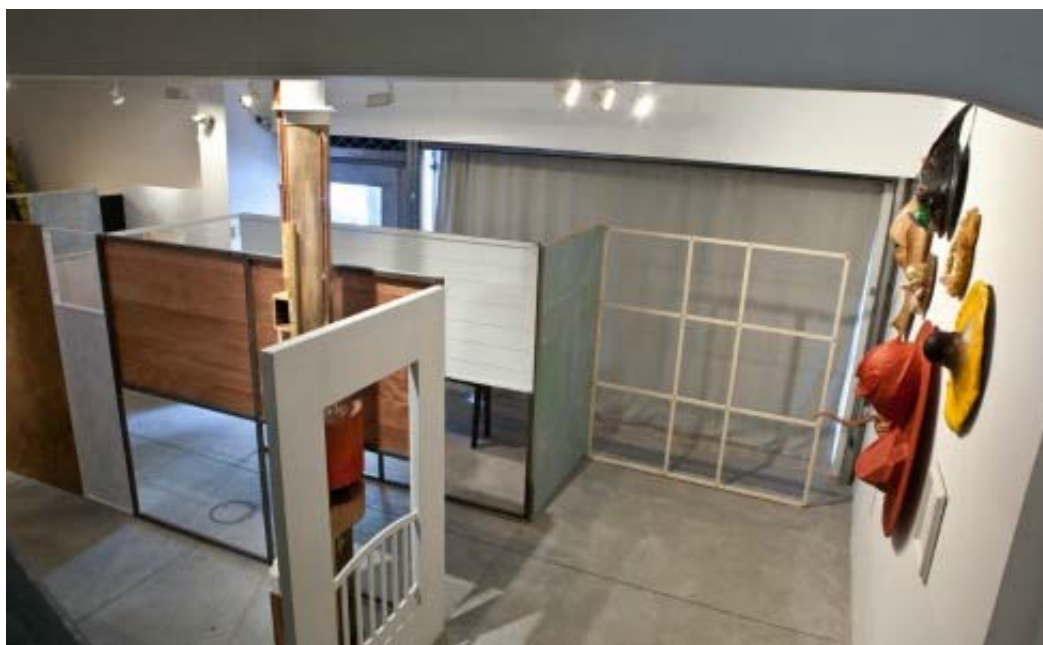
החוויה הבסיסית מגיעה מהחלל עצמו (צילום: אתר גלריה ברוורמן)

בקצה המסלול מצוי מבנה קטן ולבן, מעין קפלת תפילה הבנויה בסגנון ארכיטקטוני המשלב בין מבנה בזיליקה נוצרית וקשתות מוסלמיות. על רצפת המבנה מונח שטיח אוריינטלי, המרמז על אופציה לתפילה. המבנה הזה, המשלב בין חילוני ורליגיזי, המכליא בין סגנונות, דתות ותרבויות באופן כה אורגני, ממצה פנים רבות של התערובה, שבה נארגים יחד דימויים ממקורות שונים, אדריכלות עם פיסול, רדי מייד עם עבודת יד, איקוני ועממי, חד פעמי ופופולרי. מההכלאות נוצר משהו חדש - שתמיד היה שם אך בה בעת מתקיים לראשונה.

וכך, את החוויה הבסיסית מעניק מבנה החלל השונה, אך את התוכן, שאינו נרטיבי אלא הרבה יותר אסוציאטיבי, יוצקים הדמויות, הפסלים והאובייקטים, המשולבים באופן מלא משמעות בחלל. את חלקם קל לפספס, אחרים בולטים לעין ומונחים בקבוצות. כמעט כל האובייקטים מקורם ברדי מייד זה או אחר, ולתוכם יצק אלוני חומרים שונים ותעשייתיים הנוטלים מהם מראה של עבודת יד, הכליא, שינה, הרכיב ויצר משהו חדש. משום שמוצאם ממקור תרבותי ופופולרי כה מוכר, השינוי שאלוני עושה בהם מותיר אותם בקונטקסט נוסטלגי, זכיר ומוכר.

להיות תייר בתל אביב

המהלך שעושה אלוני הוא מודע ורפלקטיבי; אין כאן ניסיון לאלוזה של חלל הרמטי, אלא דווקא חשיפה של החומרים והקונסטרוקציה והצגתם משני צדיהם. לעומת זאת, הדימויים הפיסוליים עשויים באופן כל כך חכם, מתוחכם, מוקפד ומלא מחשבה (והומור) עד שנראה שיש להם חיים משל עצמם. גם כשמדובר בפסל אפריקאי, בצעצוע ילדים שבור או בסרוויס מבית סבתא, תוצאת האקט הפיסולי של אלוני היא אובייקטים שהם ספק פולחניים ספק קישוטיים, דימויים זרים ומוכרים המחברים בין הסתמי לאישי, בין השימושי לפנטסטי, בין המכני לאורגני, והוא מציג אותם כפסלים, אובייקטים פולחניים, מזכרות או אולי טרופיז (trophy) – כולם חזיונות במכניזם עולמו האמנותי של אלוני.

ועכשיו תדמיינו את כל זה עם תופים (צילום: אתר גלריה ברוורמן)

את התערוכה מלווה עבודת סאונד המוצגת בחלל התחתון של הגלריה ומעניקה תיפוף רפטיבי. אלוני בנה אובייקט המורכב מחלקים שונים שאינם קשורים זה לזה, והחיבור שלהם יחד מעניק להם חיים חדשים. מקור הסאונד הוא מנוע על גבי בול עץ. המנוע מסובב במהירות מפית קרושה המכה בשתי מטקות משחק של ילדים, המוצבות כשני תופים. הסאונד הנוצר מזכיר להקת מתופפים המעניקה מקצב להליכה כולה ומייצרת סוג של דריכות עד שמתרגלים אליה והצליל הופך כמעט מדיטטיבי, כמו רעש רקע שהוא חלק מהחלל. כך גם הרדי מייד הקולי הופך לחלק מהחוויה הכללית, למשהו שנדמה שתמיד היה שם, ממש כמו האובייקטים האחרים המוצבים בחלל.

שינוי החלל מציב את הצופה בעמדה של תייר, טייל העובר בין המרחבים החדשים ואוסף לו מזכרות. קצת כמו האובייקטים שאלוני יוצר, שבחלקם הגדול מקורם הוא מזכרות ממקומות רחוקים, כך השיטוט בתערוכה מקביל לטיול ולאיסוף של דימויים, רק שהצופה לוקח איתו לא את הדימוי הפיזי אלא את החוויה שהוא עורר.

[גלריה ברוורמן](#) - כל הפרטים

hila.brenner@gmail.com